

Karel Čapek

Zmařený úmysl

Každé zimy asi tak od začátku února, kdy se začínají dloužit dny, si pevně a svatosvatě umiňuji: Ne, rozhodně, letos to jen tak nenechám; a až to přijde, posvítím si na to jaksepatří, zblízka, pozorně a detektivně. Vyberu si určitý prut nebo větvičku, vyměřím si svůj kvadrátní metr půdy a dám pozor, jak se dělá jaro. Prostuduju si první nalitou a křehkou bouličku, ze které se teprve udělá pupen; budu pozorovat pupen, abych zjistil jeho malinký růst, jeho kožnatý nebo lepkavý povrch, jeho ponenáhlé bobtnání; musím být při tom, až se na konci (se slabounkým vzdechem) pootevře, až vysune bledý kraj prvního lístečku, až se rozloží v lupínky svrasklé jako novorozeně, až se ty složené vějířky lístků začnou rozvírat a roztahovat, až se z toho udělají listy; a hle, pak tu bude místo holých prutů zelený keř, a já budu vědět dopodrobna, jak se to stalo. Ano, to rozhodně udělám. A mimoto sedě na bobku budu se dívat na svůj metr půdy; najednou se před mýma očima posune malinký kamínek, porozhrne lehká prst', a já uvidím, jak se z hlíny vyplázne svěží jazejček první travky, takový krátký a veselý prstík, který se prohrábne nahoru a začne se natahovat; budu číhat na jeho bratříčky, budu je počítat, a nebude žádného, jemuž bych neasistoval při jeho pozoruhodném zrození. Snad dokonce, propána, se má hlína nadzvedne podivnou napuchlinkou; ta se pod mým dohledem provalí a vydere se slušný puk; snad z něho bude krokus, podběl nebo nějaká dosud nebývalá květinka, kterou objevím a pokřtím svým jménem. Snad se na můj prut snese párek ptáků a ukáže mi, jak se dělají vejíčka. Zkrátka, letos to rozhodně nenechám jen tak přejít, chytím jaro in flagranti, budu se mu dívat do rukou, přímo do prstů, abych viděl, jak to dělá a není-li v tom všem nějaký švindl, podfuk nebo pochybné hejble; budu je stopovat, kontrolovat, hlídat, revidovat, očumovat, zkoumat a špehovat a nic si letos nedám ujít.

Ano, s tím pevným a nepodplatným úmyslem prodělávám každou zimu. Pak přijdou dny, kdy začne jaksi svítit slunce; pak odejdou ledy a přiletí rackové, a tu se rozhodnu, že zítra nebo pozítří počnu provádět svůj plán. A poslyšte, lidi, je to krásné, když se pak udělá modrá obloha a to všechno. Babičky na ulicích prodávají fialky a petrklíče, člověk dostává chuť vzít dynovačku a jít naflákat všelijakým ženským osobám; panebože, teď si jen odbudu tuhle prácičku a tamhleten melouch, jednu návštěvu, dvě povinnosti a nějaký ten dopis, a pak už budu sám s jarem a půjdu se podívat, jak to vlastně dělá. A víte co? Já pro dnešek neudělám ani žádnou z těch úloh a povinností; ať mně všechno vleze třeba na záda, ale já se dnes musím podívat, jestli už začne jaro.

A prokristapána, vždyť už je zase po všem! Keře jsou zelené, tamhle v mladé travičce už toho kvete, můžeme si pomalu sednout do stínu, utřít pot a koupit si kornout prvních třešní. Cože, třešně už nejsou? Dejte mi tedy podzimní švestky; konečně, i na podzim je krásně a možno ještě užívat... Ale kdež! Příteli, copak jsi to zaspal? Vždyť je prosinec, topíš si v pokoji, zdá se, že jsi zase o rok starší; musíš si to vynahradit příštího roku, a až přijde začátek února, umiň si pevně, že tentokrát si nic nenecháš ujít. Ale měj pozor, aby tě jaro zase neobešlo nějakým podfukem, neošidilo a nepředběhlo. Měj dobrý, dobrý pozor propříště!